

Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Agentuur

2010. aasta aruanne Kokkuvõte

European Agency
for Safety and Health
at Work

Safety and health at work is everyone's concern. It's good for you. It's good for business.

Põhitegevus 2010. aastal

Endiselt raskes majanduskeskkonnas jätkas Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Agentuur (edaspidi „agentuur”) tööd Euroopa töötajate turvalisuse tagamisel.

Tähtsamate saavutuste hulgas oli ohututele hooldustöödele pühendatud tervislike töökohtade kampaania, Euroopa ettevõtete uusi ja tekkivaid riske hõlmav küsitlus (ESENER) ja veebipõhise interaktiivse riskihindamise vahendi (OiRA) katsetamine.

TEABE KOGUMINE JA ANALÜÜSIMINE

Euroopa Riskiseirekeskus

Prognoosimisprojekti vaadatakse kaugemale tekkivate riskide ennustamisest ja esitatakse poliitikakujundajatele võimalikud tulevikustsenaariumid, mis aitavad neil meetmeid võtta. [Esimene](#)

[prognoosimisuuring](#) käsitleb keskkonnakaitseks väljatöötatud uute tehnoloogiatega kaasnevaid võimalikke riske keskkonnahoidlikel töökohtadel. 2010. aastal koostati ja 2011. aastal avaldati selles valdkonnas [aruanne, mis käsitleb peamisi muudatusi esilekutsuvaid tegureid](#).

Agentuur avaldas [ülevaate Euroopas kasutatavatest meetoditest tööõnnetuste ja kutsehaiguste hindamiseks füüsilisest isikust ettevõtjate seas](#), lisaks on analüüsitud kirjandust, mis käsitleb töökohal kasutatavate nanomaterjalidega seotud riskide tajumist ja nendest teavitamist. Avaldati väljaanne [e-fact bioloogiliste mõjurite riskihindamise kohta](#).

Agentuuri jätkuva projekti „**Tööohutus ja töötervishoid arvudes**” eesmärk on luua tõendusmaterjali baas, mida poliitikakujundajad saavad kasutada tööõnnetuste ja kutsehaiguste ennetamiseks, selles kasutatakse riiklikest ja Euroopa allikatest pärit statistilisi ja muid andmeid, et kirjeldada tööohutuse ja töötervishoiu peamisi probleeme ja suundumusi ning konkreetsete töötajarühmade ja sektorite olukorda. Projekti raames avaldas agentuur 2010. aastal [statistilise ülevaate Hooldustööd ning tööohutus ja töötervishoid](#), et toetada ohutu hoolduse kampaaniat, ja aruande [Tööohutus ja töötervishoid arvudes: tööga seotud luu- ja lihaskonnavaevused ELis](#). Koostati töötavate naiste tööohutuse ja töötervishoiu esialgne aruanne ning valmistati ette aruanded transpordisektori edendamiseks aastal 2011.

Agentuuri ühe peamise projekti, [Euroopa ettevõtete uusi ja tekkivaid riske hõlmava küsitluse \(ESENER\)](#) esimesed tulemused avaldati 2010. aasta juunis Barcelonas Hispaania eesistumise ajal toimunud konverentsil, mis käsitles ühenduse töötervishoiu ja tööohutuse strateegia (2007–2012) vahekokkuvõtet. ESENERi eesmärk on luua pilt hetkeolukorrast Euroopa töökohtadel, selle raames

uuritakse juhtidelt ja töötajate tervishoiu ning tööohutuse esindajatelt, kuidas nad töetervishoiu ja tööohutuse riske ohjavad, pöörates erilist tähelepanu psühhosotsiaalsete riskidele, nagu tööga seotud stress, vägivald ja ahistamine. Nii esialgseid tulemusi sisaldav [aruanne](#) kui ka [kokkuvõte](#) on tõlgitud kõikide uuringus osalenud riikide keeltesse, lisaks on agentuuri veebisaidil kättesaadav mitmekeelne kaardistamisvahend, mis võimaldab kasutajatel vaadata konkreetsete uuringuküsimuste tulemusi riikide, sektorite ja ettevõtete suuruse lõikes: ESENERi uuringu käigus viidi 31 riigis firmajuhtide ja töötajatega läbi üle 36 000 intervjuu. Edaspidi nihkub rõhuasetus selle rikkaliku andmeallika analüüsimisele ning ESENERi käigus kogutud teabe kasutamisele: agentuur on teinud uuringu tulemused vabalt kättesaadavaks, nõnda et teadlased, tööturu osapooled ja muud sidusrühmad saavad lähemalt uurida, mida tähendavad tulemused nende riigi kontekstis.

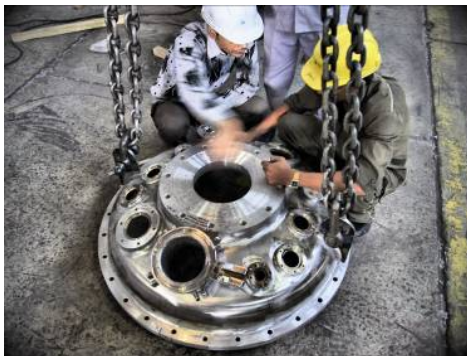

Pärast neli aastat kestnud tööd toimus 2010. aasta veebruaris Berliinis tööohutuse ja töetervishoiu Euroopa teadusruumi projekti (NEW OSH ERA) lõppkonverents. Selle nelja aasta jooksul analüüsis konsortsium tööohutuse ja töetervishoiu teemalise teadustöö olukorda ELis, tuvastas katmata valdkondi ELi töötajaid töökohtadel puudutavaid uusi ja tekkivaid riske käsitlevas teadustöös ning kuulutas välja teadustööde kooskõlastatud projektikonkursi, mis on suunatud muu hulgas projektidele, mis käsitlevad psühhosotsiaalseid riske töökohtadel.

Euroopa Riskiseirekeskus sai valmis aruande [vägivallast ja ahistamisest töökohtal](#), mis puudutab 5–20% Euroopa töötajatest. Aruandes keskendutakse võimalikele meetmetele, mida saab võtta, ja erinevatele kultuurinormide ja -arusaamadele, mis võivad mõjutada seda, kuidas vägivalda ja ahistamist määratletakse.

Töökeskkonna teave

[Ohututele hooldustöödele pühendatud tervislike töökohtade kampaania](#) raames koostati ja avaldati terve rida materjale, sealhulgas [kampaania juhend](#) ja aruanne [Ohutud hooldustööd praktikas](#). 2010. aastal jagati ohutute hooldustööde kampaania toetuseks Euroopa hea tava auhindu. Ühtlasi alustati tööd järgmise tervislike töökohtade kampaaniaga aastateks 2012–2013, mille teema on *koostöö ohu ennetamiseks*.

Aastatel 2008–2009 toimunud riskihindamist käsitleva tervislike töökohtade kampaania oluline tulemus on [veebipõhine interaktiivne riskihindamise vahend \(OIRa\)](#), mille eesmärk on teha riskihindamine organisatsioonide jaoks kõikjal Euroopas lihtsamaks, andes nende käsutusse veebipõhise abivahendi, mis on tasuta, kergesti kasutatav ja kohandatud nende konkreetsele valdkonnale. See on esimene ELi tasandil tehtud algatus, mille eesmärk on innustada eriti mikro- ja väikeettevõtteid riskianalüüsi läbi viima, ja mis arvestab eri tööstusharude ettevõtete erinevaid

tunnusjooni. 2010. aastal toimus terve rida katseprojekte, mille eesmärk oli näidata, kuidas OiRat saab arendada vastavalt eri valdkondade vajadustele erinevates Euroopa riikides, ning aidata vahendi arendamisse kaasata eri tüüpi organisatsioone. Lisaks ELile ja riiklikele asutustele on siin eriti oluline tööturu osapoolte kaasamine, kuna OiRA ongi mõeldud arendamiseks tööturu eri sektorite osapoolte koostöös nii ELi kui ka liikmesriikide tasandil. Seetõttu on hakatud vahendit ja selle kasutuselevõtmisest tulenevat kasu tööturu osapoolte hulgas propageerima.

2010. aasta jooksul tegeles agentuur viie hea tava aruande koostamisega, mis käsitlevad tööohutust ja töötervishoidu **maanteetranspordi sektoris** ning mis tehakse koos vastava [veebifunktsiooniga](#) avalikuks aastal 2011. Aruanded sisaldavad ülevaadet programmide ja kampaaniatest, mille sihiks on maanteetranspordi sektori teavitamine ning mõjutamine tööohutuse ja töötervishoiu küsimustes, maanteetranspordi ja reisijateveo valdkonna ennetustavade juhtumiuuringuid, kokkuvõtet taksonduse ning mootor- ja jalgrattakullerteenuste valdkonnas olemasolevatest hea tava suunistest ning ülevaadet liiklusõnnetustest. Aastal 2010 anti välja [maanteeveo riskihindamise e-fact](#).

2010. aasta septembris avaldati agentuuri aruanne [Majanduslikud stiimulid töötervishoiu ja tööohutuse parandamiseks](#). Aruandes on ajakohane ülevaade erinevatest Euroopa riikides kasutatavatest motiveerimisvahenditest, mis peavad soodustama häid tavasid tööohutuse ja töötervishoiu vallas, nagu õnnetusjuhtumikindlustuse madalamad maksed või riiklikud maksumäärad, paremad pangatingimused, näiteks madalamad intressimäärad, ning riiklikud toetused. Aruandes rõhutatakse, et majanduslike stiimulite skeemid on riikide jaoks kulutõhus meetod vähendada tööõnnetuste ja kutsehaiguste arvu.

[Töötervishoiu edendamine](#) hõlmab kõike, mida tööandjad, töötajad ja üldsus inimeste tervise ja heaolu parandamiseks töökohal teevad. Agentuuri poolt 2010. aastal töötervishoiu edendamise kohta avaldatud teave hõlmab teabelehti [tööandjatele](#) ja [töötajatele](#). Lisaks valmistati ette aruanded noorte töötajate tervise ja vaimse tervise edendamise teemadel ning need avaldatakse 2011. aastal. Ühtlasi töötas agentuur välja koomiksikangelased, kes aitavad lõbusal moel edastada teavet töötervishoiu edendamise kohta.

Ilmus aruanne ja teabeleht [Tööohutuse ja töötervishoiu laiendamine ülikooliharidusse](#), mis esitab näiteid tööohutuse ja töötervishoiu teemade lülitamisest ülikooli õppekavva. Ühtlasi hakkas agentuur koguma näiteid kogu kooli hõlmavate terviklike lähenemisviiside kohta seoses kooliohutuse ja riskiharidusega, kus riski põhimõisteid õpetatakse õpilaste endi koolides ohutu õpikeskkonna säilitamise kontekstis.

Aastal 2010 jätkas agentuuri tööd oma [veebisaidi õigusaktide osa](#) kasutajasõbralikumaks muutmisel. ELi direktiivid ja suunised on esitatud nüüd teemade kaupa ning toodud on sissejuhatavad tekstid Euroopa õiguse kohta ja iga õigusakti kokkuvõtted, sealhulgas lingid ELi õigusaktide terviktekstidele kõikides Euroopa Liidu keeltes ning lingid ELi direktiivide rakendamiseks kehtestatud siseriiklikele õigusaktidele .

Muude projektide hulgas oli mitu [juhtumiuuringut luu- ja lihaskonnaevuste ennetamisest põllumajandussektoris](#), täiendatud [veebifunktsioon naisi puudutavatest tööhutuse ja töötervishoiu aspektidest](#), välja antud [e-fact psühhosotsiaalsete riskide juhtimisest puhastustöötajate hulgas](#) ja [otsingumootoriga andmebaasis ligi 300 korduva küsimusega erinevatel tööhutuse ja töötervishoiu teemadel](#).

TEABEVAHETUS, KAMPAANIAD JA EDENDAMINE

Jukka Takala (EU-OSHA direktor), Napo ja ELi volinik Andor kampaania käivitamise üritusel.

Agentuuri teabevahetustöö keskendus 2010. aastal peamiselt [ohutuid hooldustöid käsitlevale tervislike töökohtade kampaaniale](#). Kaks aastat kestvasse kampaaniasse, mis jätkub ka 2011. aastal, on juba praegu kaasatud rekordarv osalisi kõigist ELi liikmesriikidest ja kaugemaltki. Kampaania algatati [rahvusvahelisel tööhutuse ja töötervishoiu päeval 28. aprillil](#) ja see on suurim omataoline kogu maailmas.

Agentuur toetas kampaania tegevusi riikide tasandil Euroopa kampaaniaabi paketi vahendusel, mis teeb paljud kampaaniamaterjalid ja -teenused kättesaadavaks riiklikele teabekeskustele, et aidata neil kampaaniale reklaami teha. Tegevuste hulka kuulus 65 partnerluskohtumise ja sidusrühmade seminari, 12 pressikonverentsi ja 11 muu ajakirjanikele mõeldud ürituse korraldamine, 2 sissehelistamisega raadiosaate loomine ning konkreetsetele riikidele kohandatud pressiteadete koostamine. Kampaania esimesel aastal värvati rohkem kui [40 ametlikku kampaaniapartnerit](#). Agentuur lõi kampaania tarvis innovaatilise mitmekeelse veebisaidi <http://hw.osha.europa.eu>. Kampaania tähtsündmuseks oli oktoobris toimunud Euroopa tööhutuse ja töötervishoiu nädal, mille jooksul korraldati kõikjal Euroopas sadu teavitusüritusi.

[2009. aasta fotokonkursi Milline on sinu kujutus tööhutusest ja töötervishoiust?](#) järeelmeetmena esitas agentuur 2010. aastal teabekeskuste võrgustikule erinevaid teemaideid, mille kohta nad võiksid omaenda näitusi korraldada.

Töoga seotud teemasid kajastava parima dokumentaalfilmi eest anti 53. rahvusvahelisel Leipzigi dokumentaal- ja animafilmide festivalil teist korda välja [tervislike töökohtade filmiauhind](#), mis läks režissöör Tomáš Kudrna filmile **Kõik, mis särab (All that Glitters)**.

2010. aastal andis agentuur välja 11 [pressiteadet](#) ja terve rea tööhutust ja töötervishoidu käsitlevaid artikleid. Meediaseire andmetel nimetati agentuuri eri väljaannetes rohkem kui 1500 korda. Hooldustöid ja riskihindamist käsitlevate tervislike töökohtade kampaaniate ning rahvusvahelise tööhutuse ja töötervishoiu päeva toetuseks valmistati Jukka Takalaga kolm videoesinemist.

Peamised 2010. aasta **sündmused** olid konverents „Euromaintenance” Veronas, mess „Interprotect” Tšehhi Vabariigis, Euroopa Ergonoomikaühingute Liidu korraldatud üritus Brugges, Frankfurdi raamatumess ja

Pariisis toimunud mess „Expoprotection”. Agentuuri töötajad esinesid ettekannetega ligikaudu 200 konverentsil Euroopas ja kaugemal.

Agentuuri kaks peamist projekti seoses **ELi eesistujariikidega** olid Euroopa ettevõtete uusi ja tekkivaid riske hõlmava küsitluse (ESENER) tulemuste avalikustamine Hispaania eesistumise ajal ühenduse töötervishoiu ja tööohutuse strateegia (2007–2012) vahekokkuvõtte esitamise raames, ning konverents „Ohutus hooldustöödel” Brüsselis Belgia eesistumise ajal koos volinik László Andori ja Belgia asepeaminister Joëlle Milquet’ga.

Agentuur on osaline populaarse multifilmitegelase Napo loonud konsortsiumis. Alanud on tööd katseprojektiga loomaks **Napo teabepaketti õpetajatele**, mille tunnikavasid saab kasutada koolides kõikjal Euroopas. Tervislike töökohtade kampaaniat toetavad DVD ja videoklipp [Napo ohututel hooldustöödel](#), **Napo kompendium** sisaldab 12 Napo filmi aastatest 1997–2010.

Agentuuri ja **Euroopa ettevõtlusvõrgustiku** (Enterprise Europe Network) vahel tekkinud uue teabevahetuspartnerluse raames viidi 2010. aastal läbi mitu katseprojekti, mille käigus levitati agentuuri väljaandeid Euroopa ettevõtlusvõrgustiku partneritele. Euroopa ettevõtlusvõrgustikul on 45 riigis üle 570 partneri, alates aastast 2007 on võrgustik osutanud teenuseid kolmele miljonile väikesele ja keskmise suurusega ettevõttele.

Uute veebiarenduste seas on mitu uut teemajaotist, uuendatud Euroopa Riskiseirekeskuse jaotis ja uus [teabekeskuste võrgustiku](#) jaotis. Veebipõhise interaktiivse riskihindamise vahendi agentuuri vajadustele kohandamiseks kavandati ja loodi OiRA veebilehe katseversioon, mis võimaldab arendajatel kohandada agentuuri OiRA rakendust oma vajadustele. Hindamine näitab, et agentuur on olnud kampaania veebilehe uuendamisel ja täiustamisel edukas. Agentuuri teabe laiemaks levitamiseks loodi [agentuuri Twitteri](#) kasutajakonto.

Agentuur jätkas kirjastamisprogrammi, mis aitab tuua tööohutuse ja töötervishoiu alast põhjalikku ning temaatilist teavet Euroopa sihtrühmadeni. Aasta jooksul anti välja üheksa agentuuri aruannet ja kirjanduse ülevaadet, üksteist teabelehte ning ohutute hooldustööde kampaania reklaammaterjali.

VÕRGUSTIKU ARENDAMINE

2010. aasta põhitegevus oli **29 ELi agentuuri koordineerimine**. Agentuur töötas selle nimel, et esindada erinevaid ELi reguleerivaid agentuure, ning esines nende kõigi nimel Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoniga peetud nõupidamiste käigus, mil arutati

agentuuride tulevast rolli Euroopa institutsioonide kontekstis.

Agentuuri peamine ohutuse ja tervishoiu alane riiklike teabekeskuste võrgustik laienes 2010. aasta aprillis, mil Euroopa Majanduspiirkonna ja EFTA riigid Norra, Island ja Liechtenstein, kellel on juba oma teabekeskused, kaasati täiel määral EU-OSHA tegevustesse. Kuigi Šveits ei ole Euroopa Majanduspiirkonna lepingu osaline, on ta kaasatud paljudesse agentuuri tegevustesse. Agentuur jätkas tööd teabekeskuste ja riiklike võrgustike tugevdamisel ja arendamisel kandidaatriikides ja potentsiaalsetes kandidaatriikides.

Brüsseli kontaktbüroo on endiselt põhiline ELi tasandi ühenduslii agentuuri ning selle peamiste institutsiooniliste, poliitiliste ja sotsiaalpartnerite vahel ning tegeleb institutsioonidest, üldsuselt ja meedia poolt tulevate pidevate päringute ning üha arvukamate teabenõuete ning osalemiskutsetega.

Agentuur jätkas tegevust koostöö tugevdamisel **rahvusvaheliste partneritega**, nagu Rahvusvaheline Tööorganisatsioon ja Maailma Terviseorganisatsioon

PLAANID 2011. AASTAKS

Euroopa Riskiseirekeskuses viiakse läbi ESENERi tulemuste korduvalanalüüs, mille eesmärk on näidata, kuidas need sobituvad eri riiklike regulatiivsete süsteemide ning erinevate tööstussuhete süsteemidega, uurides sel moel suhteid suure tasandi süsteemide ja poliitikate ning üksikettevõtete tasandi riskijuhtimise vahel. Suuremahuline prognoosimisprojekt keskkonnasõbralikel töökohtadel tekkivate riskide kohta hakkab käsitlema uusi tehnoloogiasid, mis võivad mõjutada töötajate ohutust ja tervist kas positiivselt või negatiivselt. Lisaks koostatakse agentuuri tööprogrammide põhiteemade kohta tööohutust ja töötervishoidu käsitlevad nn viki-artiklid eesmärgiga käivitada tööohutuse ja töötervishoiu teemaline viki, kui selleks on kogutud piisavalt materjali, mis teisi osalema julgustaks.

Töökeskkonna teabega seoses esitletakse 2011. aastal OiRA rakendust riikide tasandil, plaanis on leida poliitilist toetust peamistelt sidusrühmadelt. Jätkuvad katseprojektid, mille käigus töötakse välja konkreetsete sektorite vajadusi silmas pidavaid rakendusi. OiRA rakendus käivitatakse ametlikult ülemaailmsel tööohutuse ja töötervishoiu kongressil Istanbulis. Ohutute hooldustööde kampaania teise aasta jaoks koostatakse aruanded ja teabelehed, sealhulgas põllumajanduse ja bakteri *legionella* kohta. Lisaks koostatakse materjalid 2012.–2013. aasta riskiennetuskampaania jaoks. Ühtlasi koostatakse töötervishoiu edendamise projekti raames uusi aruanded ja teabelehed noorte töötajate tervise ja vaimse tervise edendamise teemadel.

Seoses **teabevahetuse, kampaaniate ja edendamisega** antakse 2011. aasta 28. aprillil (rahvusvahelisel tööohutuse ja töötervishoiu päeval) Budapestis üle Euroopa hea tava auhinnad, millega tunnustatakse kaheksa Euroopa ettevõtte silmapaistvat panust ohutusesse hooldustöösse. Ohutute hooldustööde kampaania lõpuüritus toimub novembris Bilbaos. 2012.–2013. aasta kampaania ettevalmistamiseks koostatavate materjalide hulgas on teabekeskustele ja kampaaniapartneritele mõeldud interaktiivsed

rakendused, mis aitavad neil kampaaniaüritusi ellu viia, ja kampaania teabepakett, mis annab kampaaniaekspertidele vajalikud oskused ning vahendid kulutõhusate ürituste korraldamiseks. et ohutute hooldustööde sõnum inimesteni viia. Luuakse uus töökoha transporti käsitlev Napo DVD ning videoklipp, mis teavitab töökohal suitsetamisega kaasnevatest ohtudest. Õpetajatele mõeldud teabepaketti hakatakse katsetama neljas ELi liikmesriigis, 2011. aasta teises pooles pannakse kokku selle levitamiskava ja uued tunnikavad. Teavitustegevuste hulgas on tervislike töökohtade filmiauhinna edendamine Leipzigi filmifestivalil ja riskiennetusele keskenduva Euroopa fotokonkursi propageerimine.

Võrgustiku arendamisega seoses osalevad aastal 2011 esmakordselt agentuuri töös kõik Euroopa Majanduspiirkonna riigid ning agentuur osaleb intensiivselt Istanbulis toimuva 19. ülemaailmse tööohutuse ja töötervishoiu kongressi kavandamisel ja ettevalmistamisel. Agentuur tugevdab veelgi oma rahvusvahelist võrgustikku, mis tugineb kontaktidele erinevate USA institutsioonidega. Vastavalt agentuuri reguleeriva komisjoni peadirektoraadi ettepanekule kaalutakse kontaktide tugevdamist Hiina, India ja rahvusvahelise tööelu toimkonnaga (International Panel for Working Life). 2011. aastal võtab Jukka Takala töö üle agentuuri uus direktor.